



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 19 січня 2022 р.

№ 110/8

Про лист Рахункової палати щодо Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води

На виконання доручення Голови Верховної Ради України від 11.11.2021 Комітет з питань екологічної політики та природокористування відповідно до предметів відання розглянув лист Рахункової палати від 18.11.2021 № 16-2860 щодо Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води (далі - Звіт) та рішення Рахункової палати від 09.11.2021 № 27-3 про розгляд Звіту і зазначає.

Відповідно до інформації, викладеної у Звіті, узагальнені дані водокористування свідчать про неефективну державну політику в частині раціонального використання забраної води та незабезпечення результативних заходів для скорочення її витрат. Так, протягом останніх трьох років при скороченні обсягів забору води на 11,9 % (з 11296 у 2018 році до 9952 млн м³ у 2020 році), втрати при транспортуванні збільшилися на 4,2 % (з 1142,0 до 1189,7 млн м³), їх частка в загальному обсязі забору води збільшилася з 10,1 % до 11,9% відповідно.

Протягом 2018-I півріччя 2021 року до загального фонду державного бюджету надійшло 2499,3 млн грн рентної плати, проте її питома вага у загальній сумі податкових надходжень зменшилася з 0,11% у 2018 році до 0,07 % у I півріччі 2021 року.

Також до спеціального фонду державного бюджету зараховано 555,4 млн грн. рентної плати, яка є джерелом формування державного фонду розвитку водного господарства. Порядок використання коштів державного фонду розвитку водного господарства визначається Кабінетом Міністрів України.

Незабезпечення достовірності та повноти державного обліку водокористування, ефективної взаємодії та обміну інформацією між органами виконавчої влади з метою здійснення належного контролю за справлянням рентної плати, дієвих заходів державного нагляду (контролю) з питань охорони і раціонального використання водних ресурсів дає можливість платникам податків ухилитися від сплати рентної плати до бюджету.

Враховуючи зазначене, питання впливу рентної плати за спеціальне використання води на стимулювання раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів залишається актуальним на сьогодні.

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України за результатами опрацювання Звіту та рішення Рахункової палати надано доручення Держводагентству, Держгеонадрам, Держекоінспекції щодо усунення виявлених під час аудиту порушень, зокрема:

Держводагентству забезпечити:

1) за результатами розгляду Звіту розроблення плану заходів щодо усунення виявлених порушень; виконання заходів щодо усунення виявлених порушень згідно з планом;

2) розроблення проекту нормативно-правового акта щодо узгодження норм Водного кодексу України та Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» в частині видачі дубліката та підстав для переоформлення дозволу на спеціальне водокористування;

3) впровадження системи електронної взаємодії між порталом електронних послуг Держводагентства та Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємств та громадських формувань (далі - ЄДР) щодо внесення відомостей про видачу дозволів на спеціальне водокористування до ЄДР;

4) контроль за дотриманням територіальними органами Держводагентства вимог нормативно-правових актів при розгляді заяв водокористувачів та видачі дозволів на спеціальне водокористування;

5) повноту обліку водокористувачів та державного обліку водокористування у частині обліку поверхневих об'єктів;

Держекоінспекції забезпечити дієві заходи державного нагляду (контролю) у сфері охорони вод, раціонального використання та відтворення водних ресурсів;

Держгеонадрам встановити контроль за дотриманням вимог нормативно-правових актів при погодженні висновків щодо можливості видачі дозволу на спеціальне водокористування;

Держводагентству, Держекоінспекції, Держгеонадрам провести узгоджувальну нараду з ДПС і МОЗ щодо розроблення ефективного механізму справляння рентної плати в частині раціонального використання та збереження водних ресурсів, а також дотримання вимог нормативно-правових актів при погодженні висновків щодо можливості видачі дозволу на спеціальне водокористування.

На цей час Держводагентством розроблено та затверджено наказ від 07.12.2021 № 984 «Про затвердження Плану заходів Держводагентства щодо усунення порушень та недоліків, зазначених у рішенні Рахункової палати

від 09.11.2021 року № 27-3, а також підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали. Крім того, Держводагентство надало ДПС роз'яснення щодо вирішення проблемних питань, пов'язаних з процедурою скасування дозвільних документів.

Держкоінспекція поінформувала, що питання здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів постійно контролюється безпосередньо Держкоінспекцією та її територіальними і міжрегіональними територіальними органами, а також про вжиті заходи у цій сфері.

Держгеонадра поінформували Рахункову палату щодо порядку ведення Державного водного обліку підземних вод і Державного водного кадастру за розділом «Підземні води», а також щодо кількості користувачів підземних вод відповідно до обліку підземних вод та водного кадастру. Крім того, Держгеонадра звернулися з проханням до Держводагентства щодо надання інформації для отримання дозволу на спеціальне водокористування у разі використання підземних вод.

ДРС поінформувала про те, що Звіт опрацьовано та за результатами його розгляду підготовлено та направлено для затвердження до Мінекономіки проект плану перевірок дозвільних органів на 2022 рік. Держводагентство включено до вказаного проекту плану на перший квартал. Крім того, інформація, викладена у Звіті, буде врахована ДРС під час проведення планової перевірки Держводагентства та його територіальних органів.

За результатами розгляду Комітет **в и р і ш и в:**

1. Інформацію Рахункової палати щодо Звіту про результати аудиту ефективності виконання повноважень органами виконавчої влади в частині контролю за повнотою нарахування та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води та рішення Рахункової палати від 09.11.2021 № 27-3 про розгляд Звіту взяти до відома.

2. Рекомендувати Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України та Державному агентству водних ресурсів України забезпечити розроблення відповідних законодавчих ініціатив, необхідних для узгодження норм Водного кодексу України з Податковим кодексом України та Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

3. Рішення Комітету направити до Рахункової палати, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Державного агентства водних ресурсів України, Державної служби геології та надр України та Державної екологічної інспекції України.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО